

Ändringsbudget 2024

Oppositionens förslag till budget 2024 och flerårsplan 2025-2027

Från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet

Socialdemokraterna

Vänsterpartiet

miljöpartiet de gröna

Övergripande om ändringsbudget

Vi anser att det är viktigt att lyfta kommunens svåra ekonomiska läge till det högsta beslutande organet. Kommunens invånare har rätt till insyn. Beslut som fattas i kommunfullmäktige blir kraftfullare.

Det som är absolut viktigast för Askersunds kommun är att få fungerande verksamheter, att anställda ska trivas och må bra på jobbet och att få ekonomin i balans. Kommunens service till invånarna ska vara bra.

För att nå dit är prioriteringarna avgörande. För oss är det omöjligt att dra in på förebyggande insatser. Det drabbar individer och kan få stora konsekvenser för kommunen och samhället i form av ökade kostnader på sikt. Vi kan heller inte dra in på friskvårdspeng till anställda eller kaffe. Det är saker som vi ser som viktiga för vår hårt arbetande personal. I och med att kommunen behöver arbeta effektivare och i vissa fall med färre personal blir de få personalförändringarna ännu viktigare. Däremot anser vi att smörgåsen vid politikernas nämndmöten kan tas bort.

Kraft behöver läggas på att komma till rätta med höga sjukskrivningstal.

En handlingsplan med olika förslag på besparingsåtgärder har tagits fram av de olika förvaltningscheferna. Det har lagts ett stort arbete på att ta fram förslag under extra stora svårigheter då kommundirektören blev hastigt avskedad mitt i processen. Det är vårt ansvar att beakta de förslag som förvaltningarna tagit fram och att arbetet även fortsätter med att ta fram fler.

En del av förslagen skulle påverka servicen på landsbygden. Därför väljer vi bort att genomföra sådana förslag.

Det är också viktigt att göra noggranna upphandlingar för att inte riskera onödiga extra kostnader.

Med den situation styrande partier, regeringen med Sverigedemokraterna och omvärldens händelser har försatt oss i är det svårt att undvika ett större underskott även för 2024. Alternativet är att ta bort verksamheter eller göra många uppsägningar. Vi bedömer att det kan skada vår kommun mer. Det behövs en långsiktig planering för att skapa lugn och kontinuitet. Det som kan ge omedelbar effekt på ekonomin är att inte återbesätta vakanser.

Under 2023 var det bara Sydnärkes miljö- och byggnämnd som höll budget, övriga förvaltningar gjorde underskott, störst underskott gjorde Socialnämnden på omkring 25 miljoner.

Att Socialnämnden gjorde stort underskott förra året är inget unikt, de har gått med miljonunderskott årligen sedan maktskiftet i kommunen. För att kunna göra en realistisk budget måste vi veta vad de enorma underskotten beror på. Det arbetet måste fortsätta. Tills vi är där kommer underskotten fortsätta.

Förvaltningen räknar med att underskottet för Socialnämnden, mot ursprunglig budget, i år är 15 miljoner och även de kommande åren. Därför har vi lagt in den summan i vår budget.

Vi sätter av 15 miljoner mer men då underskottet i fjol var 25 miljoner måste Socialnämnden ändå effektivisera motsvarande 10 miljoner. Det är helt nödvändigt att man får ner sjukskrivningarna, minskar användandet av hyrpersonal och vänder på varenda krona.

Kommunens invånare har rätt till årliga siffror och så riktig information som möjligt. Att mörka att Socialnämnden inte kommer att hålla den ursprungliga budgeten är inte ärligt. Vi har valt att visa

den bistra verkligheten. Det gör att vi budgeterar med ett underskott på 10,6 miljoner trots olika åtgärder.

I denna ändringsbudget tas ändringar upp mot antagen budget och kommentarer till handlingsplanen.

Kommunstyrelsens verksamhet

I handlingsplanens förslag finns att pausa tre vakanta tjänster. De är administrativ chef, turiststrateg och en tjänst vid AME, arbetsmarknadsenheten. Redan beslutat är att göra en översyn över chefsorganisationen. Det är vi mycket positiva till och något vi ville redan för några år sedan. Vi är positiva till att pausa de tre vakanta tjänsterna på grund av det ekonomiska läget. När det gäller administrativ chef är vi beredda att föregå översynen av chefsorganisationen och ta bort tjänsten permanent.

Turiststrategen är viktig att få tillbaka så snart ekonomin tillåter. Framför allt med tanke på arbetet mot näringslivet som ingår i turiststrategens arbetsuppgifter och särskilt arbetet med föreningen för företagare som heter Askersund i centrum.

En ny fördelningsmodell för medlemsbidraget till Sydnärkes utbildningsförbund, SUF, kan göra att avgiften minskar något för Askersunds kommuns del. Det kan röra sig om några hundratusen men vi väljer att inte ta med det i beräkningarna då det är alltför osäkert än vad summan blir.

Några pengar till elevdatorer i årskurs 6 finns heller inte med i detta förslag då det inte finns med i den antagna budgeten. Det är en fråga för budgetberedningen för 2025.

Informationsbladet Bo i Askersund dras ner till två nummer per år.

Barn- och Utbildningsnämndens verksamhet

Skolresultaten behöver bli mycket bättre i Askersunds kommun. Det är olämpligt att dra ner på barnomsorg och skola när eleverna kanske egentligen skulle behöva mer stöd. En del av förvaltningens förslag drabbar dessutom landsbygden och därför har vi inga förslag till nedskärningar inom området.

Däremot välkomnar vi en översyn över chefsorganisationen för att se om det går att arbeta på andra sätt.

Socialnämndens verksamhet

I den antagna budgeten finns en satsning inom äldreomsorgen på friskvård för en miljon kronor. Förvaltningens förslag är att inte verkställa den satsningen.

Antalet äldre ser ut att öka samtidigt som det blir färre i arbetsför ålder. Att arbeta proaktivt inom äldreomsorgen innebär att arbeta aktivt med förutsigbara framtida situationer för att förhindra vårdskador, öka välmående och att rikta insatser till områden där behoven är som störst. Förebyggande arbete är en del i hur man kan lösa situationen för att de äldre ska ha det bra och personalen orka med. Därför är denna satsning på friskvård mycket viktig och en investering för framtiden. Den pengarna gör det möjligt att ha personalledda aktiviteter på särskilda boenden. Dessutom ska brukare inom hemtjänst och särskilda boenden få fortsatt hjälp med fotvård av en kommunal fotvårdsterapeut i enlighet med tidigare fattade beslut. Det förebyggande arbetet handlar om livskvalité för den enskilda människan. Eftersom friskvården inte kommit igång ännu är

vårt förslag att det startas upp den 1 juli 2024. Då hinns det även planeras i god tid och halva summan går åt. Budgetposten minskas med 500 tkr.

Ungdomscoachens arbete är viktigt och kan inte pausas, vilket föreslås av förvaltningen.

Det är nödvändigt med ett fortsatt arbete med fler förslag till handlingsplanen. Chefsorganisation och administration behöver en översyn. Nämnden behöver komma till rätta med de stora underskotten. Kan verksamheter bedrivas på andra mer effektiva sätt eller handlar det om att nämnden är underfinansierad. Eller kanske en kombination av dessa båda faktorer? De styrande i nämnden måste ta ansvar för nämndens kostnader; om det är omöjligt att hålla budget så måste man veta vad det är som driver kostnader och försöka åtgärda detta. Man kan inte år, efter år, rycka på axlarna och konstatera att det blir stora underskott.

Kultur- och Tekniknämndens verksamhet

Vi förundras över att det tas lätt på det anställningsstopp med återbesättningsprövning som kommunstyrelsen beslutade om. Även om det är nämndordförande, tillsammans med förvaltningschef och kommunchef som beslutar, borde besluten vara väl övervägda och ha en bredare förankring vid återbesättningsprövning. Som det är nu är det ett minoritetsbeslut. Här hade man kunnat neka återbesättning av vissa tjänster och därmed fått minskade kostnader för nämnden.

Det finns många tekniska chefer i förhållande till hur många anställda det finns. Vi ser fram emot översynen över chefsorganisationen.

Det är bra att se över regelverket till Vägbidragen. Det är rätt väg att gå att först se över regelverket och sedan eventuellt besluta om förändringar i bidragen. Detta måste göras på ett sätt så att landsbygden inte drabbas. Föreningarna som sköter om vägarna på landsbygden gör ofta ett stort ideellt arbete.

Städfrekvensen kan minskas i kontorslokaler och därmed minska utgifterna med ca 200 tkr.

Externt utförande av servicetjänster är inget som borde komma upp till politisk nivå att besluta om. Ansvariga chefer borde alltid tänka på om något kan eller borde utföras av kommunen eller någon extern och om det är bäst ur ekonomisk synvinkel och om kvaliteten bibehålls eller förbättras. Det gäller mindre servicetjänster.

När det gäller Kultur, evenemang och fritid är det bra om intäkterna kan öka genom tex mer uthyrning av konferenslokaler. I handlingsplanen finns förslag om att öka intäkterna med 300 tkr om året. Då en del av året redan passerat är det mer realistiskt att räkna med 200 tkr. Det är även redan beslutat att vakanshålla två tjänster delvis och det handlar om 250 tkr tillsammans.

Sommarmusiken är ett trevligt inslag och till en liten summa av 60 tkr. Den vill vi ha kvar.

Vi accepterar att summan till föreningsbidragen sänks men bara tillfälligt i år. Likaså att Kulturskolan avvaktar med att starta ytterligare ett ämne. Vi accepterar även att ungdomsgården Hörnan inte utökar sin verksamhet med att ha öppet på lördagar. Det blir tillsammans 470 tkr.

Under kommande år är det viktigt att arbetet mot föreningslivet och mot barn och ungdomar fortsätter att utvecklas.

Bygg- och miljönämndens verksamhet

En chefstjänst har pausats. Miljöchef är även tillförordnad förvaltningschef i stället för att ha två olika. Vi ser positivt på den lösningen då det tidigare varit många chefer i förhållande till hur många anställda det finns. Vi ser gärna att det blir permanent.

Service till medborgarna behöver fortsätta att öka.

Investeringsbudget

Under slutet av 2023 när arbetet med ändringsbudget lades upp var det även tänkt att investeringsbudgeten skulle uppdateras. Den finns inte med här för vi har inte fått några underlag eller svar på begärda frågor. Det har glömts bort, kanske på grund av att det saknas en kommundirektör som leder arbetet...

Ekonomisk kalkyl för budget 2024-2027

Budget och resursfördelning	Bokslut 2023	Budget 2023	Beslutad budget 2024	Reviderad budget 2024	Reviderad plan 2025	Reviderad plan 2026	Reviderad plan 2027
Finansförvaltning							
Skatteintäkter	626 256	611 169	640 485	634 982	664 076	691 112	718 955
Statsbidrag	162 982	160 340	168 876	188 491	185 779	185 502	184 775
Pensioner	-64 500	-59 772	-63 457	-72 410	-52 829	-52 782	-55 101
Interna pensionskostnader	53 612	52 434	53 450	54 800	55 200	55 200	55 200
Avskrivningar exkl VA	-43 456	-43 800	-48 000	-47 000	-52 500	-54 150	-56 200
Finansiella intäkter	6 798	6 000	6 000	6 200	6 500	6 500	6 500
intäkter MIV	3 087	2 000	2 000	2 000	1 500	1 500	1 500
Finansiella kostnader	-21 846	-16 500	-18 700	-24 625	-22 000	-21 500	-21 500
Oförutsedda händelser		-600	-600	-600	-600	-600	-600
Lönerevision	-12 925	-10 983	-26 000	-29 625	-46 125	-62 125	-77 825
Hysesuppräkning			-1 350	-1 500	-3 000	-4 500	-6 000
Internränta avgiftskollektivet		3 600	3 900	3 900	3 900	3 900	3 900
Anslag nämnder summa	-734 353	-699 618	-712 696	-725 226	-727 677	-732 575	-737 125
Kommunstyrelsen	-136 194	-130 176	-130 948	-130 948	-133 552	-136 241	-139 017
<i>Paus turiststrateg</i>				500			
<i>Ej tillsätta admin. chef</i>				500	1 000	1 000	1 000
<i>Ej tillsätta admin. AME</i>				250	350	350	350
Socialnämnden	-302 012	-276 919	-284 717	-284 717	-285 303	-285 897	-286 517
<i>Senare start friskvård</i>				500			
<i>Verklighetsanpassning</i>				-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
<i>Översyn organisation</i>					2 000	2 000	2 000
Barn- och utbildningsnämnden	-198 119	-195 702	-197 805	-197 805	-198 395	-198 989	-199 086
<i>Översyn organisation</i>					1 000	1 000	1 000
Kultur- och tekniknämnden	-91 652	-90 259	-92 527	-92 527	-93 430	-94 244	-95 089
<i>Tekn. Översyn organisation</i>					600	600	600
<i>Tekn. Minskat stöd</i>				200	200	200	200
<i>KEF, föreningsbidrag</i>				250			
<i>KEF, ej lördagsöppet Hörnan + kulturskolan</i>				220			
<i>KEF, pausade tjänster</i>				250			
<i>KEF, ökad uthyrning Sjöängen</i>				-200	-250	-250	-250
Sydärkes miljö- och byggnämnd	-6 376	-6 562	-6 699	-6 699	-6 897	-7 104	-7 317
Resultat	-24 345	4 270	3 908	-10 613	12 224	15 482	16 479
Resultatnivå		0,6%	0,5%	-1,3%	1,4%	1,8%	1,8%
Folkmängd 1/11 året innan			11500	11477	11505	11530	11555

Resultatbudget	Bokslut 2023	Budget 2023	Budget 2024	Reviderad budget 2024	Ny flerårsplan		
					2025	2026	2027
Verksamhetens intäkter	170 148	126 500	131 699	131 699	133 699	135 699	137 699
Verksamhetens kostnader	-931 193	-843 039	-876 452	-900 360	-903 330	-927 681	-953 750
Avskrivningar (exkl VA)	-43 456	-43 800	-48 000	-47 000	-52 500	-54 150	-56 200
Verksamhetens nettokostnader	-804 501	-760 339	-792 753	-815 661	-822 131	-846 132	-872 251
Skatteintäkter	626 256	611 169	640 485	634 982	664 076	691 112	718 955
Generella statsbidrag och utjämning	174 353	160 340	168 876	188 491	185 779	185 502	184 775
Finansiella intäkter	6 798	6 000	6 000	6 200	6 500	6 500	6 500
Finansiella kostnader	-27 251	-12 900	-18 700	-24 625	-22 000	-21 500	-21 500
Årets resultat	-24 345	4 270	3 908	-10 613	12 224	15 482	16 479
Andel av skatter och generella statsbidrag	-3,0%	0,6%	0,5%	-1,3%	1,4%	1,8%	1,8%